

BAJA

vegyes tartalmu hetiközöny.

Megjelen minden vasarnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 5 frt. — kr.
 Fél évre 2 — 30
 Negyed évre 1 — 30
 Néptanulóknak egész évre 4 — —
 Egyes száma ára 10

Hirdetési díjak:

Háromhásas petit sor 8 kr.
 Nyílttérben soronként 10 —
 Bélyeg minden beiktatásért 30

Szerkesztői Iroda,

hova a lap szellemi részét illető köz-
 lemondások intézendők.
Határidő a régi posta épület.
 Levelek csak hétfőn érkezőleg juttathatók
 el. Köziratok nem adhatók vissza.

Kiadóhivatal:

Az előfizetési pénzek és hirdetések a
 kiadóhivataltal — N. K. A. Y. L. A. J. O. S.
 könyvnyomdája — küldendők be
 (Büding-tér, Scheibner-téle ház.)

Képviselőválasztási mozgalmak.

Folyó hó 14-én, azaz vasárnap, délelőtt 10 órakor a „Bárány” vendéglő nagyterme Baja város választó polgárainak nagy és díszes sokaságával telt meg; együtt láttunk itt majd nem kivételül, mindazokat kiknek nevét tisztelttel szokta a város említeni. A párt elnöke Szutrély Lipót ur megnyitván a gyűlést, egy bizottság megválasztását ajánlja mely pártunk képviselőjelöltjét Latinovics Gábor urat meghívja, hogy érte lelkesülő és zászlója köré gyűlt választóinak körébe megjelenvén programbeszédét megtartsa melyben elveit kifejtve, körvonala az országgyűlésen majdan követendő irányát, elfogalando álláspontját.

A megválasztott küldötséget rövid idő múlva t. követjelöltünkkel Latinovics Gábor urral megjelenvén, míg az a választók sűrű sorain áthalalt folyton telkes éljenek kísérték egész az emelvényig, hol számtalan „éljen”, „helyes” és „igaz”, felkiáltásoktól kísért következő beszédet tartotta:

„Mélyen tisztelt választó közönség!

Meghatott szívvel és elfogult kebellem lépek önök elé, hogy elfogadjam azon megtisztelő meghívást, miként a bajai országos képviselői jelöltséget elvállaljam.

Ha valahára, egy bizonyára ezen ünnepélyes pillanatban érzem súlyát azon felelőségnek, mely egy népképviselő vállára nehezedik, amidőn arról van szó, hogy a honatyák tanácsában védje hazánk alkotmányos jogait, hogy népezek kívánásait, szenvedéseit és reményeit telken és vállán vigye a nemzet házába, hogy ott küzdjön a nemzet előtt szellemben, erősen, hitben és bizalomban, rendithetetlenül képviselje küldött, s hozzon jogot, örömet és boldogságot — önmagára pedig a honfiai kötelmek teljesítésének diadonját, — a palotákba úgy mint a kunyhókba.

Valóban nehéz feladat.

Erősnek kell lenni a léleknek s vállnak, hogy le ne roskadjanak a nagy teher alatt, melynek neve közbizalom.

A ki azt hinné, hogy a népképviselő a diadonját arany párnával takaróztatja az felette esárlódnék, mert a népképviselőnek kétszínű kell lenni arra, hogy elveinek martirja is lehet, de azokat feladnia nem szabad soha.

Nagy időkben szilárd férfiak kellene a gáton, kibílnak elég jó akarat és garancia van a vész közt is a hazának híve maradni.

Pedig komoly napokat élünk, hazánkban úgy közjogi mint belélete komoly válságoknak néz elébe.

Vannak idők uraim, midőn a népek szívei önként nyilatkoznak, és válságos események bekövetkeztével ösztönyszerűleg vonzatnak a részt vevő rokon szív felé. És ki ne látná azon veszélyeket, melyek az Oszmán birodalommal s közvetve hazáukkal is fenyegetik; és kérdem, vajlon rendezetlen belügyeink, zilált hitel s pénzvisszonyaink nem-e föltök el komoly aggodalommal minden igaz honfi kebelét?

Uraim önök szabadla is nyilatkozott jelen komoly időkben szabadon, önkéntesen, érdektelenül és tisztán, csupán a haza szeretetű lelkesítve; — és én honfiai kötelelőségemnek ismerem ezen megtisztelő bizalomnak hódolva a népképviselői jelöltséget ezen választói kerületben ezennel elfogadni.

* * *

Ami az általam követendő elveket illeti, erre nézve jelezhetem, hogy a megnyitandó hongyűlésen alakulandó pártok ellenében függetlenségemet fentartom, és magam tüzöm ki azon elveket, melyeket követni fogok.

Különösen közjogi tekintetben küzdeni fogok hazánkuk az 1867-ik évi XII. t. cz. által biztosított önállósága és függetlensége mellett, ellenezni fogok minden oly politikát, mint a mely a honfiai vér- és pénzáldozatába kerül, de a hazának mégsem válik javára, sőt kárára.

A közigazgatási egység a lefolyt hongyűlés által 10 évre rendezve lévén, ezuttal napirendre nem jöhet, azonban annak pénzügyi és kereskedelmi tekintetben hazáukra nézve némi hátrányos határozatait minden előadandó alkalommal a lehetőséghez képest enyhíteni legbüggöb törekvésem leend.

A közigazgatás terén eszközölt reformok a gyakorlati életben észszerűeknek nem bizonyultak, itt sok még a teendő, én e téren oly törvények hozatalát látom szükségeseknek, melyek a korinai rossz közigazgatásunk javítását és állandó szabályozását, különösen pedig szakképzett hivatalnok kar alakítását előzzék.

Igazságszolgáltatásunk terén is sajnosan érezzük a polgári anyagi törvénykönyv hiányát, mint a mely az anyagi jog ingatagsága és határozatlansága miatt a folytonos és óriási mértékben szaporodó költséges perekre okot és alkalmat szolgáltat, és a nemzeti vagyont és hitelt teljesen alássa: hiányzik továbbá a büntető perrendtartás, és felette szükséges volna a hozadalmas és tökéletlen polgári perrendtartás, egy a célzatosított ügyvédi rendtartás javítása.

Végre a közigazgatási és pénzügyi hatóságok intézkedéseinek törvényes szempontbóli felülbizárlására a kormányhatalomtól független közegeknek egy **közigazgatási törvényszéknek** felállítása szükséges.

Ezen részrehajlatlanul itelő törvényszéknek lesz feladata orvosolni azon sérelmeket, melyeket a polgárok az adó és illetéki ügyekben, és egyáltalában közigazgatási ügyekben szenvednek.

Ily közigazgatási legfőbb törvényszéknek felállítása annál is inkább szükséges, mert Magyarország csak egy fejlődhetik jogállammá, hogy ha az állami kormányzat minden ágaiban nem a hatóságok önkénye, hanem a törvény szentsége uralkodik; és ha a törvény részrehajlatlan alkalmazása a kormánytól független közegek által biztosítva van.

A vallási- és közoktatási ügyek körül sem történt meg mind az, a mi ma egy kulturállam igényeinek megfelelően, e tekintetben különösen

szükségesnek látom a **vallás- és lelkiismeret szabadságnak** egy hitfelekezetek egyenjogúsításának törvény általi biztosítását, mert a mely vallás a morál és a felebarátai szeretet elvein alapszik, be nem láthatom mért nem férne meg kölcsönösen elismerve, tisztelve és egyenjogúsítva a többi hitfelekezetek mellett?

Nem kerülheti el továbbá **figyelmemet** a népvélelés kiváló fontossága és e tekintetben is mindent elfogok követni, hogy a kor színvonalán álló törvények alkotassanak.

A földmivelés, ipar és kereskedelem a honpolgárok vagyonosodásának életerejét képezvén, iparkodni fogok ezek fejlesztése czéljából országutainak kiépítése, vizeink szabályozása és lecsapolása által a kellő intézkedéseket életbe léptetni.

Az ipartörvény módosítása általános érzett szükségleteket képez, mert az új ipartörvény a mennyiben a régi czéhrendszeren alapuló korlátokat lerombolta, a kor szabadsági követelményének megfelelt ugyan, de elpusztította az új ipartörvény a czéhrendszerrel feljött azon idővös hatású intézményeket is, melyek a társulási, közművelődési és közjóteknysági szellemet az iparos osztályokban fejlesztették, az iparosnak szakszerű kirepzettséget és vállalkozási nevelését előmozdították és biztosították; mindazon jótékony hatású intézményeknek új alkotások általi pótlásáról az ipartörvény nem gondoskodott. Erre különös figyelmet fordítani szoros költemennemk ismerem.

Az adókezelés és illeték kiszabás szabályozását tárgyaló törvények nélkülözök a kellő szabadoságot és világosságot, mi által az illető közegek hibás és önkéntes, s így zaklató eljárásának tág mező nyílt; — ezen vizsás állapotnak megszüntetése kiváló gondozásom tárgyát képezendi.

* * *

Ezen általános országos szempontok mellett nem téveszthetem szem elől különösen városunk érdekeit is, a mennyiben, azok a hazai érdekek megsértése nélkül, — sőt az utóbbiaknak őszhangba hozva — elé mozdítandók és létesítendők volnának; jelesül szükségesnek látom, hogy Baja városa mint a termékeny alföld kereskedelmének jelentékeny központja az országos vasuti hálózatba bevonassék, hogy legalább a báttaszék-dombóvár-zákányi vasutal szárnyvonal által összekötessék; — minek keresztülviteléhez annál több remény fűződik azon közbenjött esemény folytán, hogy a báttaszék-dombóvár-zákányi vasutársaság f. é. június 29-én megtartott közgyűlésen hozott határozatánál fogva az üzletvezetést 1878. január hó 1-től az államvasutak igazgatóságának szerződséileg átadta, s így annak most már az állam érdekében álló rentabilitása megköveteli, hogy a Dunánál megszakadt báttaszéki vasut a Duna áthidalásával Baján át egy szárnyvonallal Szabadkával összekötessék.

Továbbá vátális érdeke városunknak az is, hogy beszüntetett királyi törvényszékét ismét visszahozza, mihez a nagy ügyforgalom, és Baja városának virágzó ke-reskedelme mellett alapos

